

**Základné východiská skúmania problematiky ochrany informácií
prostriedkami práva [\[1\]](#)**

**Basic starting points of the investigation of information protection by means
of law**

prof. JUDr. Peter Polák, PhD.

Paneurópska vysoká škola, Fakulta práva, Ústav verejného práva

Abstrakt

Pre právnu úpravu informácií je vhodné poznať význam pojmu „informácia“. V tejto súvislosti taktiež treba poznať základné ústavné východiská právnej úpravy informácií. Obsah príspevku tieto čiastkové problémy vysvetľuje.

Abstract

For the legal regulation of information it is appropriate to know the meaning of the term „information“. In this context, it is also necessary to know the basic constitutional grounds of the regulation of information. The post deals with these partial issues.

Kľúčové slová

pojmem informácia, právna ochrana informácií, ústavný rámec ochrany informácií

Key words

concept of information, legal protection of information, constitutional framework of information protection

S prudkým rozvojom informačných technológií na prelome 20. a 21. storočia narastá aj počet produkovaných a spracovávaných informácií. V tejto súvislosti možno hovoriť o informačnej explózii, ktorú vyvoláva jednak množstvo informácií, jednak rozvoj ich vzájomných vzťahov. Našťastie rozvoj informačných technológií prináša zo sebou aj nástroje na zvládnutie uvedenej situácie. Je jednoznačné, že jedným z týchto nástrojov je aj právna úprava nakladania s informáciami v jednotlivých systémoch práva.

Ako už bolo uvedené v súčasnosti je pojem informácia spájaný predovšetkým s rozvojom informačných technológií, ktorý nadobudol osobitnú dimenziu v druhej polovici dvadsiateho storočia. S týmto pojmom sa však môžeme v rôznom vyjadrení, ale v tom istom význame, stretnúť už od samotných počiatkov ľudskej civilizácie. Ak by informácie neexistovali a nefungovali by rôzne nástroje ich odovzdávania z generácií na generácie, neexistoval by ani rozvoj všetkých sfér ľudskej spoločnosti. Bez vytvárania a posunu informácií by neexistoval pokrok v rozvoji hospodárstva a obchodovania, vzdelania, kultúry, spoločenských, prírodných alebo technických vied, ba ani morálky alebo aj

samotného práva. Kedysi boli informácie zhmotnené spôsobom, ktorý zodpovedal stupňu vývoja ľudstva. Možno povedať, že od jednoduchých výrazových prostriedkov, ako napríklad prostredníctvom malieb v jaskyniach, legiend v ústnom podaní, rukopisov vytvorených rôznym písmom a na rôznom podklade, až po informácie v digitálnej podobe, sa plynutím času prirodzene menil spôsob ich vyjadrenia. Dnes ich nájdeme najčastejšie v softwarových databázach a na sociálnych sieťach. S informatizáciou všetkých oblastí spoločenského života je nepochybne spätý aj vznik nových právnych vzťahov, ktoré neboli dovtedy známe. Právo, ako nástroj regulácie právnych vzťahov, musí na takéto nové javy príslušným spôsobom reagovať. Vytvoriť právny rámec pre vytváranie, uchovávanie a zdieľanie informácií tak nie je vôbec jednoduchá úloha. Okrem všestrannosti a mnohorakosti nakladania s informáciami, a s tým súvisiacich vzťahov, sa treba vysporiadať aj s takým základným problémom, ako je vymedzenie samotného pojmu „informácia“. Vytvorenie adekvátneho právneho rámca úpravy informácií predpokladá aj poznanie ústavného rámca, ktorý pre konkrétne právne systémy úpravy informácií vytvára isté mantineli. Ak teda má právo upravovať vzťahy súvisiace s nakladaním s informáciami, potom treba vedieť, čo je obsahom pojmu „informácia“, respektíve v čom spočíva jeho význam. Taktiež treba v tejto súvislosti poznať základné ústavnoprávne východiská.

1. Vymedzenie pojmu „informácia“

Už na začiatku treba povedať, že nájsť jednoznačnú a jednotnú odpoveď na otázku „čo je to informácia“ je veľmi obtiažne a zložité. Neexistuje všeobecne platná definícia, ktorá by bola využiteľná vo všetkých oblastiach spoločnosti. Je zrejmé, že každá vedná disciplína pracuje s pojmom „informácia“ z iného uhla pohľadu. Preto inak bude tento pojem chápať sociológ, politológ, historik, prírodovedec, informatik či fyzik, a inak právnik. Dokonca ani relevantná právna úprava v zásade neobsahuje jednoznačnú a jednotnú definíciu pojmu informácia. Skôr možno v tejto súvislosti hovoriť o takzvanej „kontextuálnej definícii“. Inak povedané, všetko čo možno subsumovať pod pojem informácia, sa dá vyčítať zväčša len z kontextu právneho predpisu.

Skutočnosť, že právne predpisy nedefinujú jednotný pojem informácia, možno na jednej strane hodnotiť kladne. Akákoľvek spoločná definícia by sotva všestranne podchytila podstatu všetkých druhov a podôb informácií, čo by v konečnom dôsledku viedlo k oslabeniu prístupu k informáciám, respektíve k oslabeniu ochrany vybraných informácií. Na druhej strane sa súdy a orgány štátnej správy pri svojom rozhodovaní často takmer výlučne pridŕžajú litery právnych predpisov, pričom výklad *ex ratione legis* ustupuje do úzadia.^[2] V takýchto prípadoch potom spravidla ide ruka v ruku s neexistenciou jednoznačnej definície pojmu informácia aj nesprávna aplikácia ustanovení právnych predpisov týkajúcich sa informácií.

Pre účel vymedzenia pojmu „informácia“ je nevyhnutné akceptovať aj názory teoretických úvah jednak právnych, ale aj iných než právnych disciplín vzťahujúcich sa na túto problematiku. Neprijateľné by bolo nevšimáť si aj skúsenosti aplikačnej praxe, ako aj iné existujúce riešenia. Je preto osobitne dôležité, aby bol pojem „informácia“ vykladaný komplexne, v súlade s účelom zákona, súvisiacimi právnymi predpismi, odbornou literatúrou a v neposlednom rade v súlade s poznaním aplikačnej praxe.

Dokonca Váňa v tejto súvislosti vyjadril zaujímavú myšlienku, a to že informácie nie sú dôležité iba pre človeka a ľudskú spoločnosť, ale sú v podstate nutnou podmienkou pre existenciu všetkých živých

organizmov. Preto treba odpoveď na podstatu informácie hľadať pravdepodobne inde ako u človeka či v ľudskej spoločnosti, a to v prírode, v existujúcom objektívnom svete.“^[3]

Na prvý pohľad by sa zdalo, že definovanie tohto pojmu nie je až takou ťažkou úlohou, nakoľko sa s pojmom informácia stretávame denne na každom kroku. Ale opak je pravdou. Napriek tomu, že sa už od nepamäti snažia rôzni autori definovať informáciu, výsledkom týchto snažení je neexistencia takej definície, ktorá by bola považovaná za oficiálnu a všeobecne uznávanú. Pritom definovanie informácie má význam z hľadiska pochopenia podstaty tohto pojmu, pretože sa v nej kumulujú a v koncentrovanej forme prezentujú výsledky skúmania v určitej konkrétnej oblasti, v tomto prípade oblasti, v ktorých sa skúmaný pojem často vyskytuje. Jedným z východísk pre odhalenie podstaty pojmu „informácia“ je analýza poznatkov v dostupných encyklopédiách a analýza relevantných poznatkov tých vedných odborov, ktoré sú s uvedeným pojmom v tesnom vzťahu.

Samotný pojem „informácia“ pochádza z latinského slova **informatio**, ktoré znamená obrys, predstavu, výklad a poučenie^[4]. Podľa slovenského pravopisu sa pojem „informácia“ vykladá ako správa, poučenie.^[5] Aj v iných jazykoch sa najčastejšie termín informácia zhoduje so slovami správa, údaj alebo poučenie. Ide teda o pojem, ktorý v sebe zahŕňa viac významov, podstatné teda bude to, v akom kontexte bude použitý.

Aj pri ďalšej analýze tohto pojmu možno vychádzať z viacerých podobných zdrojov, v ktorých sa nachádzajú definície pojmu „informácia“. Z takéhoto východiska vychádza aj Vážova monografia „Informačný manažment“ z roku 2017, ktorá pri riešení tohto parciálneho problému vychádzala z nasledovných zdrojov :

1. Malý encyklopedický slovník A – Ž,
2. Elektronický lexikón slovenského jazyka,
3. Krátky slovník slovenského jazyka,
4. Internetové zdroje,
5. Slovník cudzích slov,
6. Anglicko-slovenský slovník,
7. Francúzsko-slovenský slovník,
8. Nemecko-slovenský slovník.

Analýzou definícií pojmu „informácia“ z hore uvedených zdrojov bolo zistené, že tento pojem má veľmi tesný vzťah k pojmu „**správa**“ a vyjadruje určitý obsah, ktorý má zmysel pre objekt. Za objekt sa pritom považuje akákoľvek kompaktná časť prírody, ako je napríklad živý organizmus alebo človek. Dôležité je aj ďalšie zistenie, a síce že pojem „informácia“ je tiež vysvetľovaný ďalšími pojmi, ako sú pojmy význam, údaj, poznatok, signál, inštrukcia, komunikácia, reprezentácia, mentálny podnet, a pod.

Výsledky analýzy týchto zdrojov je uvedený z dôvodov väčšej prehľadnosti vo forme tabuľky, v ktorej prvý stĺpec označuje analyzovaný zdroj. Ostatné stĺpce obsahujú obsah definícií informácie uvedené v príslušnom zdroji a to tak, že v druhom stĺpci sú charakteristiky informácie ako **správy**, tretí stĺpec

obsahuje **blízke pojmy pojmu informácia**, ktorými je táto vysvetľovaná, vo štvrtom stĺpci sú uvedené **ďalšie charakteristiky**, ktorými je pojem informácie bližšie charakterizovaný (pozri tab. 1.1).

Zdroj	Vzťah k pojmu správa	Blízke pojmy pojmu informácia	Ďalšie charakteristiky pojmu informácia
a)[6]	<i>správa</i> , jej obsah a zmysel		– základný pojem teórie informácie – zmenšuje mieru neurčitosti – zvyšuje organizovanosť systému
b)[7]	informácia je <i>správa</i>	Údaj; poučenie; poznatok	
c)[8]	<i>správa</i>	Údaj; poučenie	
d)[9]	informácia je <i>správa</i> , ktorá vyjadruje istý stav, slúži nejakému cieľu alebo vyvoláva nejakú akciu	Význam; poznatok; signál; inštrukcia; komunikácia; reprezentácia; mentálny podnet	– informácia zahŕňa v sebe správu spolu s jej významom pre príjemcu – správa sa stáva informáciou o v dôsledku ľudskej interpretácie, o tým, že ju spracujú algoritmy, o tým, že je uložená v súboroch
e)[10]	<i>správa</i>	Oznámenie; objasnenie; vysvetlenie; poučenie	– poučenie, ktoré slúži vzájomnému styku oboch základných systémov prírody
f)[11]	(Information) <i>správa</i>	Poznatok; vedomosť; znalosť	
g)[12]	(Information) <i>správa</i>	Vypytovanie; vyšetrovanie; dopyt	
h)[13]	(Information) <i>správa</i>		

Tab. 1.1: Analýza definícií pojmu informácia

Z predchádzajúcej analýzy je zrejmé, že obsah pojmu „informácia“ je najčastejšie považovaná za synonymum pojmu „správa“. Prichádza teda do úvahy skúmať pojem „správa“, a to jeho analýzou z rovnakých zdrojov, ako pri skúmaní pojmu „informácia“. Podobne ako v prvom prípade, tak aj v tomto prípade je uvedený význam pojmu „správa“ kvôli lepšiemu prehľadu v nasledujúcej tabuľke. Prvý stĺpec obsahuje analyzovaný zdroj, druhý stĺpec ukazuje vzťah pojmu správa k pojmu informácia, nakoľko sa vo všetkých uvedených prípadoch pojem správa vysvetľuje práve pojmom informácia. Ďalší stĺpec obsahuje ostatné blízke pojmy k pojmu správa a posledný stĺpec obsahuje prípadné ďalšie charakteristiky pojmu správa (pozri tab. 1.2).

Zdroj	Vzťah k pojmu informácia	Blízke pojmy pojmu správa	Ďalšie charakteristiky pojmu správa
a)	<i>Postupnosť znakov, používaná na odovzdanie informácie</i>		
b)	správa je <i>informácia</i>	oznámenie o niečom; zvesť; hlásenie;	novina; novota; novosť; chýr; oznam; raport; referencia;

		písomnosť s takýmto oznámením	noticka; anonsa; komuniké; depeša; posolstvo; odkaz; referát; klebeta; reč
c)	informácia	oznámenie o niečom; zvesť; hlásenie; údaj; poučenie	
d)	Správa je konečná postupnosť znakov, ktorá sprostredkuje informáciu , a ktorá sa prenáša prostredníctvom signálov		
e)	Neuvádza sa		
f)	Informácia (information)	(advertisement) – oznámenie; (advice) – rada; poučenie; oznámenie; (announcement) – oznam; oznámenie; správa;	
g)	Informácia (informatio n)	(annonce) – oznam; oznámenie; (avis) – oznámenie; oznam; (raport) – výnos; výpoveď; referát; hlásenie;	
h)	Informácia (information)	(anzeige) – oznam; oznámenie; hlásenie; (bericht) – referencia	

Tab. 1.2: Analýza pojmu správa

Analýza pojmu „informácia“ priniesla výsledok, že najčastejšie sa vysvetľuje tento pojem pojmom „správa“. Pri skúmaní pojmu „správa“ sa tento pojem najčastejšie vysvetľuje pojmom „informácia“. Vzniká tak začarovaný kruh ako keby neriešiteľnej situácie. Ani skúmanie blízkych pojmov k pojmom „informácia“ či „správa“ (druhý stĺpec obidvoch tabuliek) nepriniesol vysvetlenie obsahu pojmu „informácia“, nakoľko obidva pojmy sú vysvetľované ďalšími významovo rovnakými pojmi (napr. údaj, oznámenie, hlásenie...). V poslednom stĺpci prvej tabuľky sú uvedené niektoré charakteristiky informácie, ktoré nám síce nezodpovedajú na otázku čo je informácia, ale približujú niektoré jej vlastnosti. Z obsahu tejto časti prehľadnej tabuľky možno definovať nasledujúce charakteristické znaky informácie. Vychádzajúc z údajov zistených analýzou spomínaných zdrojov informácia

- znižuje mieru neurčitosti,
- zvyšuje organizovanosť systému,

- vyjadruje istý stav, slúži nejakému cieľu alebo vyvoláva nejakú akciu,
- jej obsah má význam pre príjemcu,
- stáva sa informáciou v dôsledku ľudskej interpretácie, alebo keď ju spracujú algoritmy,
- slúži vzájomnému styku oboch základných systémov prírody.[\[14\]](#)

Vzhľadom na skutočnosť, že použitý postup nevedol k uspokojivému vyriešeniu problému s definovaním pojmu „informácia“, a to aj napriek, že ide o často používaný pojem, treba sa pokúsiť o iný spôsob hľadania východiska. Ďalšia možnosť ako skúmať pojem „informácia“ súvisí s analýzou jeho jednotlivých definícií v rôznych vedných odboroch. No a napokon zovšeobecnenie týchto definícií by malo priniesť všeobecnú definíciu pojmu „informácia“.

Jedným z vedných odborov, ktorý sa zaoberá pojmom informácia je Teória informácií. Predmetom jej skúmania je uchovávanie a prenos informácií z technického hľadiska s využitím matematiky a elektrotechniky. Podľa Shannonovej teórie informácií podstatou informácie je, že **„ju tvorí správa, ktorá má význam pre príjemcu, vyznačuje sa mierou stredného informačného obsahu prenositeľného daným kódovaním, a u príjemcu znižuje neznalosť a neurčitost tak, že je spôsobilá ovplyvniť správanie a rozhodovanie príjemcu“**.[\[15\]](#)

Ani táto definícia nedáva jednoznačne odpoveď na to, čo vlastne informácia je. K predchádzajúcemu výpočtu charakteristických znakov informácie možno na základe uvedenej definície zaradiť jej ďalšie vlastnosti, a to, že informácia

- je správou, ktorá má význam pre príjemcu,
- jej množstvo možno merať (kvantitu),
- u príjemcu znižuje neznalosť a neurčitost,
- ovplyvňuje správanie a rozhodovanie príjemcu.

Podobným spôsobom pristupuje k definícii pojmu „informácia“ ďalšia veda, a to Informatika, teda veda o informácii a jej automatickom spracovaní. Informatika chápe informáciu ako jeden zo základných pojmov, a to nasledovne: „Informácia zahŕňa v sebe správu spolu s jej významom pre príjemcu. Tento význam môže spočívať v tom, že človek dá správe nejaký zmysel alebo význam možno vyvodit nepriamo zo spôsobu ďalšieho spracovania správy. Za mieru informácie si môžeme zvoliť najkratší opis, ktorý vyžaduje správa s rovnakým významom pre príjemcu, aký mala pôvodne daná informácia“.[\[16\]](#)

Ani v tomto prípade nevyplýva z definície ako treba informáciu chápať, ale možno z nej odvodiť ďalšie charakteristické znaky, respektíve vlastnosti informácie. Konkrétne ide o tieto vlastnosti:

- informácia nie je správou, ale správu v sebe zahŕňa,
- význam tejto správy dáva človek tým, že má preňho nejaký zmysel alebo tento význam vyplynie z ďalšieho spracovania správy,
- za mieru informácie možno zvoliť jej najkratší opis pri zachovaní významu správy.

Iný pohľad na pojem „informácia“ má kybernetika. Aj pre túto vedu je pojem informácie jedným zo základných pojmov. V prácach zakladateľa kybernetiky Norberta Wienera, možno nájsť nasledujúcu definíciu informácie: „Informácia je časť správy (oznámenia), respektíve správa, ktorá smeruje od zdroja k príjemcovi a ten ju potrebuje na plnenie svojich úloh, pričom obsahuje niečo nové, originálne, o čom príjemca nevedel, čím sa rozširujú jeho vedomosti a znalosti týkajúce sa zobrazovanej objektívnej reality a zároveň sa odstraňuje alebo aspoň znižuje stupeň neurčitosti jeho správania“. [\[17\]](#)

Takisto ako u predchádzajúcich prípadoch aj v tomto prípade možno rozšíriť charakteristiku informácie o jej ďalšie vlastnosti, ale bez toho, aby bol zistený presný význam pojmu. K ďalším vlastnostiam informácie možno zaradiť tvrdenia, že

- informácia je správa, resp. časť správy,
- informácia smeruje od svojho zdroja k príjemcovi,
- informáciu potrebuje príjemca na plnenie svojich úloh,

informácia rozširuje vedomosti a znalosti príjemcu o zobrazovanej objektívnej realite.

Pojmom informácia sa zaoberajú aj ďalšie iné vedy, výslovne špecificky zamerané vedy. Napríklad pre Všeobecnú teóriu manažmentu, prierezovú multidisciplinárnu a interdisciplinárnu praktickú vednú disciplínu, sú informácie jedným z najdôležitejších zdrojov potrebných na realizáciu úspešného riadenia ľudí. Zároveň sú aj nevyhnutnou podmienkou riadiacich procesov vôbec. Za pozornosť stojí tá definícia pojmu „informácia“ prezentovaná touto vedou, ktorá považuje „informáciu za také oznámenie alebo údaj, ktoré obsahuje syntaktické, sémantické a pragmatické hľadisko a uspokojuje subjektívne informačné potreby ľudí (manažérov)“. [\[18\]](#)

Aj v tomto prípade je možné doplniť zoznam charakteristických vlastností o ďalšie. Konkrétne, že informácia

- je oznámenie alebo údaj,
- obsahuje syntaktické, sémantické a pragmatické hľadisko,
- uspokojuje subjektívne informačné potreby ľudí.

Takto by sa dalo pokračovať aj ďalej v analýze rôznych odborov a oblastí, v ktorých je informácia nejakým spôsobom definovaná. Výsledkom by však nebol poznatok o tom, čo vlastne informácie je a aká je jej podstata, ale iba stále rastúci zoznam jej vlastností. Je tomu tak pravdepodobne preto, že uvedené definície informácie vždy vychádzajú z pohľadov určitej vedy, alebo teórie, a vzťahujú sa k objektom ich skúmania. Pritom berú do úvahy iba abstraktnú formu informácie vyjadrenú jazykom (slovom). Z uvedeného môžeme urobiť záver, že informácia bude pravdepodobne niečo, čo sa vzťahuje na rôzne objekty, ale zároveň niečo, čo existuje vo svete objektívne a nezávisle od vôle človeka. Potom odpoveď na otázku, čo je to informácia a aká je jej podstata, by sa nemala hľadať a riešiť z pozície vedy alebo teórie, ale skôr by ju bolo treba hľadať v samej podstate existencie objektívneho sveta. [\[19\]](#)

Takýto prístup k riešeniu problému vytvorenia adekvátnej definície pojmu „informácia“ sa však javí príliš zložitý a nepraktický. Jednoduchšie sa javí skúsiť analyzovať odborné názory konkrétnych autorov na tento problém, ktoré majú zároveň blízko aplikačnej praxi. Podľa Mlezivu „informácia v najširšom

ponímaní je akýmkoľvek vnemom (zmyslovým alebo vnútorným), ktorý si subjekt uvedomuje a ktorý môže vyjadriť. Podobne sa môžu stať informáciami i pocity druhých subjektov prejavene verbálne i neverbálne.^[20] Ale napríklad podľa Hayesa sú informácie údaje vytvorené ako výsledok spracovania dát, respektíve informácie sú údaje pretvorené požadovaným spôsobom.^[21] Na základe prezentovania týchto dvoch názorov možno konštatovať, že ani tento postup hľadania vhodnej definície pojmu „informácia“ nie je úspešný.

V konečnom dôsledku prichádza do úvahy záver, že neúspešné hľadanie jednotnej definície pojmu „informácia“ nie je až takým problémom. Napríklad v práve, ako spoločenskovednej disciplíne, často krát existuje jeden pojem, ktorý sa v každom právnom odvetví, ako aj v rozličných právnych predpisoch, vykladá inak. Tento fakt možno demonštrovať napríklad na pojme „bezúhonnosť“, ktorá sa v trestnom práve posudzuje podľa odlišných kritérií, ako napríklad podľa živnostenského práva alebo podľa zákona o štátnej službe. Hoci kritéria sú veľmi podobné, a tento termín znie rovnako, podľa jedného právneho predpisu znamená niečo iné ako podľa druhého. Rovnako ako napríklad pojmy „svedok“ alebo „dôkaz“. Na to aby mohol byť určitý subjekt považovaný za svedka musí spĺňať odlišné kritéria v trestnom konaní ako napríklad v správnom konaní alebo civilnom súdnom konaní. Za dôkaz možno považovať niečo iné v trestnom práve ako v občianskom práve. Rovnako je tomu aj s pojmom informácia. Je samozrejmé, že informácia bude inak charakterizovaná v informatike, ako vede o informáciách a ich automatickom spracovaní, inak v ekonómii ktorá skúma ekonomické vzťahy medzi subjektmi a inak v práve. Možno teda konštatovať, že jednotná definícia pojmu „informácia“ nie je nevyhnutná, nakoľko každá veda, si tento pojem aj tak upravuje podľa svojho predmetu skúmania, aby bol dosiahnutý požadovaný cieľ^[22]. Toto tvrdenie možno analogicky vzťahovať aj na právnu úpravu v oblasti nakladania s informáciami, vrátane úpravy tejto problematiky v jednotlivých právnych odvetviach.

2. Ústavný rámec právnej úpravy informácií

Najširší a z hľadiska právnej sily najvýznamnejší základ právnej úpravy informácií predstavujú príslušné ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky (Ústava č. 460/1992 Zb. Ústava SR v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej len „Ústava SR“). Z hľadiska problematiky právnej úpravy informácií sú relevantné najmä ustanovenia článku 19 odseku 3 Ústavy SR (každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe), článku 22 Ústavy SR (zaručujú sa listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov) a článok 26 Ústavy SR (zaručuje sa právo na informácie ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať a informácie). Akákoľvek právna úprava súvisiaca s nakladaním s informáciami musí byť v súlade s týmito ustanoveniami a ich rešpektovaným výkladom.

Článkom 19 Ústavy SR sa zaručuje niekoľko základných práv, z ktorých každé má iný obsah. Konkrétne ide o tri odlišné skupiny základných práv, pričom každá z nich je upravená v niektorom z troch odsekov článku 19 Ústavy SR. No a práve tretím odsekom **sa priznáva právo na ochranu pred niekoľkými formami neoprávneného nakladania s údajmi o osobe**. Konkrétne z jeho znenia vyplýva, že Ústava **nedovoľuje bez oprávnenia zhromažďovať, zverejňovať alebo inak zneužívať údaje o osobe**. Základné práva podľa článku 19 Ústavy SR sa zaručujú každému, teda tak osobám fyzickým, ako aj právnickým. Ústavné postavenie právnických osôb však nie je zhodné s ústavným postavením fyzických osôb. V tejto súvislosti Ústavný súd SR vyjadril názor, že „právnickým osobám nemôžu patriť tie základné práva a slobody, ktoré sú svojou podstatou späté výlučne s ľudskými bytosťami“ (Rozhodnutie ÚS PL.

15/1998). S prihliadnutím na túto okolnosť sa ochrana podľa článku 19 Ústavy SR v celom rozsahu vzťahuje na každú fyzickú osobu bez ohľadu na to, či ide o občana Slovenskej republiky, cudzinca alebo štátneho bezdomovca. Čo sa týka článku 19 ods. 3 Ústavy SR, tento sa primerane vzťahuje aj na právnické osoby. Ústavný súd SR k výkladu a uplatňovaniu článku 19 ods. 3 Ústavy SR uviedol: „Zhromažďovanie údajov o fyzickej osobe alebo právnickej osobe musí byť oprávnené. Oprávnené je zhromažďovanie takých údajov, s ktorými daná fyzická alebo právnická osoba súhlasila alebo ktoré vyplývajú zo zákona“ (Nález ÚS SR III. ÚS 204/02).

Ustanovenie článku 19 ods. 3 Ústavy SR možno označiť za **lex specialis** ústavnej úpravy práva na súkromie. Údaje o osobe by mohli totiž byť predmetom ochrany v rámci práva na súkromie aj bez toho, aby sa im v osobitnom ustanovení priznala samostatná ochrana.

Na margo ochrany pred neoprávneným nakladaním s údajmi o osobe treba ešte uviesť, že Ústava SR nevyklučuje akékoľvek zisťovanie, zaisťovanie a zber údajov o osobe. Ochrana sa priznáva iba pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov. Oprávnené zhromažďované údaje musí orgán verejnej moci uschovať tak, aby boli chránené pred neoprávneným prístupom iných orgánov verejnej moci, aj pred fyzickými a právnickými osobami. Ak orgán verejnej moci zhromažďuje údaje o osobe, ktoré nie je oprávnený zistiť, uschovať alebo inak získať do svojej dispozičnej sféry, dopustí sa správania nesúladného s ustanovením článku 19 ods. 3 Ústavy SR. Na druhej strane stav technológií sťažujúcich prístup k údajom a ani iné opatrenia prijaté na ochranu údajov uložených v informačnom systéme nemožno zamieňať s ochranou pred neoprávneným zhromažďovaním údajov o osobe.[\[23\]](#)

Ďalším ústavným ustanovením, ktoré má vzťah k problematike právnej úpravy informácií, vrátane ich ochrany, je článok 22 Ústavy SR. Podľa odseku jeden ustanovenia tohto článku ústava **zaručuje listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochranu osobných údajov**. Podľa odseku dva ustanovenia tohto článku ústava **zaručuje neporušiteľnosť listového tajomstva a i tajomstva iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom, pričom výnimkou sú len prípady, ktoré ustanoví zákon**. Rovnako sa zaručuje **tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením**.

Tajomstvo prepracovaných správ patrí medzi základné práva a slobody osoby, ktoré chránia jej súkromie. Ústava poskytuje ochranu listovému tajomstvu, tajomstvu dopravovaných správ a iných písomností, ako aj ochranu osobných údajov. Ochrana sa vzťahuje na správy tak súkromného, ako aj verejného charakteru, správy obchodné, či politické. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v súvislosti s prepravovanými správami vo forme telefonných hovorov sa ani nezmiel o možnosti neaplikovania ochrany súkromia podľa čl. 8 Európskeho dohovoru o ochrane základných práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“), v prípade korešpondencie profesijnej povahy.[\[24\]](#) Predmetom ochrany sú správy zasielané akýmkoľvek spôsobom prostredníctvom doručovateľa. Okrem poskytovateľa univerzálnej poštovej služby sa za doručovateľa považuje aj iný doručovateľ, ktorý je držiteľom všeobecného povolenia vydaného príslušnou autoritou. Ochrana sa vzťahuje aj na správy zasielané prostredníctvom telefónu, faxu, prostredníctvom počítačovej siete, či iným obdobným spôsobom.[\[25\]](#)

V súvislosti s pojmom „osobný údaj“, uvedený v ustanovení článku 22 ods. 1 Ústavy SR, treba uviesť, že tento má svoj autonómny charakter. Znamená to, že tento ústavnoprávny pojem nemusí byť vo všetkých prípadoch totožný s vymedzením tohto pojmu v špeciálnom zákone o ochrane osobných

údajov (zákon č.18/2018 Z.z.). Taktiež treba zdôrazniť, že ochrana osobných údajov a ochrana pred ich neoprávneným zhromažďovaním je súčasťou širšej kategórie, ktorou je ochrana súkromia, od ktorej treba odlišovať ochranu práva na súkromie. Ochrana súkromia je zakotvená vo viacerých ustanoveniach Ústavy SR, naproti tomu ochrana práva na súkromie je predmetom úpravy článku 8 Dohovoru (Nález ÚS SR III. ÚS 68/2010).

Ustanovenie odseku 2 článku 22 Ústavy SR upresňuje podmienky ochrany listového tajomstva a tajomstva iných písomností a záznamov uchovávaných v súkromí alebo zasielaných poštou alebo iným spôsobom (napr. súkromnou zasielateľskou službou). Úprava tohto ustanovenia pripúšťa zásahy do týchto práv jedine v prípadoch, keď to ustanoví zákon. Okrem listových správ Ústava SR garantuje rovnakú ochranu aj správam podávaným prostredníctvom elektronických informačných médií.

Zásah do práva na súkromie garantovaného článkom 8 Dohovoru, vrátane listového tajomstva a tajomstva prepravovaných správ, podlieha skúmaniu na základe kritérií, ktoré stanovila judikatúra ESĽP v Strasburgu. Ide o kritérium **legality, legitimacy a proporcionality**. Článok 8 Dohovoru vzťahuje právo na súkromie *expresis verbis* len na súkromný život a korešpondenciu, však ESĽP vo svojej judikatúre za súčasť súkromného života a korešpondencie považuje aj telefonické hovory a inú elektronickú komunikáciu. Z judikatúry ESĽP taktiež vyplýva, že o zásah do práva na súkromie nejde iba u držiteľa odpočúvanej telefónnej linky, ale táto ochrana patrí aj osobám, ktoré sú z tejto linky volané, respektíve tie, ktoré na túto linku volajú.^[26] Kritérium **legality** sa vysvetľuje tak, že orgány verejnej moci môžu do práva na súkromie zasiahnuť len vtedy, ak to pripúšťa zákon. V rámci dodržania tohto kritéria sa skúma, či k zásahu do súkromia došlo v súlade s platnými právnymi predpismi, pričom sa prihliada aj na to, či bol príslušný predpis verejne publikovaný a teda dostupný, a či jeho následky boli predvídateľné. Kritérium **legitimity** znamená, že do práva na súkromie možno zasiahnuť len vtedy, keď je to v záujme štátu z dôvodov ochrany národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, predchádzaniu nepokojov a zločinnosti, v záujme spoločnosti z dôvodu ochrany zdravia a morálky, zabezpečenia hospodárskeho blahobytu krajiny a v záujme jednotlivca z dôvodu ochrany jeho práv a slobôd. Napokon **proporcionality** je založená na požiadavke, že k zásahu do súkromia možno prikročiť len vtedy, ak sledovaný cieľ nemožno dosiahnuť miernejšími prostriedkami, a ak je zásah vykonaný v duchu požiadaviek demokratickej spoločnosti vyznačujúcej sa pluralizmom a toleranciou.

Podstatnú časť ústavného právneho rámca pre právnu úpravu nakladania s informáciami predstavuje článok 26 Ústavy SR, ktorý sa delí na päť odsekov. Podľa odseku 1 zaručuje Ústava SR **slobodu prejavu a právo na informácie**. Na základe odseku 2 **má každý právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu, pričom vydávanie tlače nepodlieha povoleníacemu konaniu. V prípade podnikania v odbore rozhlasu a televízie sa však toto môže viazať na povolenie štátu, pričom podmienky ustanoví zákon**. V odseku 3 je ústavne vymedzený **zákaz cenzúry**. Z obsahu odseku 4 vyplýva výnimka z ústavou garantovanej slobody prejavu a práva na informácie v tom, že **slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti**. Napokon z ustanovenia odseku 5 vyplýva orgánom verejnej moci ústavná povinnosť **primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku, pričom podmienky a spôsob vykonania tejto povinnosti ustanoví zákon**.

Ustanovenie článku 26 ods. 1 Ústavy SR zaručuje dve samostatné základné práva, a to slobodu prejavu a právo na informácie. Na znenie, výklad a aplikáciu právnych noriem v tomto článku, pokiaľ ide o slobodu prejavu, majú zásadný vplyv viaceré medzinárodné právne predpisy. Medzi najvýznamnejšie patrí článok 10 ods. 1 a 2 Dohovoru, ktorého znenie, je premietnuté do obsahu spomínanej ústavnej úpravy. Medzi týmito dvomi úpravami existujú rozdiely, ktoré sa týkajú rozsahu podmienok legitimizujúcich obmedzenie slobody prejavu. Ustanovenie odseku 2 čl. 10 Dohovoru je vo výpočte podmienok obmedzujúcich slobodu prejavu v porovnaní s odsekom 4 článku 26 Ústavy SR širšie. Ústavná úprava nepozná limit obmedzenia slobody prejavu z dôvodu zabezpečenia územnej celistvosti, limit obmedzenia z dôvodu povesti iných osôb, ako aj limit obmedzenia z dôvodu zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci. Najmä posledne spomínaný limit obmedzenia slobody prejavu týkajúci sa zachovania autority a nestrannosti súdnej moci, vzhľadom na súčasné útoky na súdnu moc ako keby chýbal. Týka sa to najmä tých mediálnych útokov na súdnu moc, ktoré sa vzhľadom na nedostatok faktov javia ako nelegitímne. V súvislosti s uplatňovaním článku 10 Dohovoru treba zvýrazniť všeobecne akceptovanú požiadavku, že „každá formalita, podmienka alebo sankcia uložená v tejto oblasti musí byť primeraná zákonnosti sledovaného cieľa“.[\[27\]](#)

Rozdiel medzi článkom 26 Ústavy SR a článkom 10 Dohovoru nespočíva iba v rozdielnom počte dôvodov pre obmedzenie slobody prejavu. Spočíva aj v úprave o zodpovednosti. Súčasťou úpravy slobody prejavu podľa Dohovoru sú aj povinnosti a zodpovednosť. Ustanovenie článku 26 Ústavy SR sa o zodpovednosti nezmieňuje.

Významnú rolu pri formovaní názorov na uplatňovanie slobody prejavu má judikatúra ESĽP. Za zmienku stojí záver, že „sloboda prejavu vyžaduje osobitné záruky, pokiaľ ide o diskusiu k otázkam verejného záujmu“,[\[28\]](#) ako aj záver, že „skutočnosť, že sloboda prejavu sa uplatní inak ako v diskusii o veciach verejného záujmu, ju nezbavuje ochrany podľa článku 10 Dohovoru“.[\[29\]](#) ESĽP vo svojich rozhodnutiach spresnil pravidlá dovoleného uplatňovania práva na kritiku vo vzťahu k štátnej moci. Ide o pravidlá spočívajúce v tom, že „hranice prípustnej kritiky vlády sú širšie ako hranice kritiky súkromnej osoby alebo osôb verejne činných, pričom dôvodom toho, je to, že v demokratickej spoločnosti musí činnosť vlády podliehať starostlivej kontrole zo strany zákonodarnej a súdnej moci, ale aj zo strany tlače a verejnej mienky“.[\[30\]](#) Súčasťou týchto pravidiel je aj pravidlo, že „hranice prijateľnej kritiky sú primerane širšie, keď ide o politiku, ako keď ide o súkromnú osobu. Na rozdiel od súkromnej osoby politik sa nevyhnutne a vedome vystavuje skúmanému pohľadu na každé svoje slovo a čin tak zo strany novinárov, ako aj zo strany verejnosti a následne musí prejavíť väčšiu mieru tolerancie“.[\[31\]](#)

Účelom slobody prejavu je poskytnúť každému príležitosť dať verejne najavo svoj názor predovšetkým o záležitosti verejného záujmu, bez následného postihu za vyjadrenie názoru (tzv. „sloboda po prejave“). Súčasťou slobody prejavu je však aj sloboda nevyjadriť sa – mlčať, čo potvrdil aj ESĽP vo svojej judikatúre[\[32\]](#) a neskôr aj Ústavný súd SR.[\[33\]](#)

Aj keď sa sloboda prejavu zaručuje každému, dosah je uplatnenia je veľmi rozdielny. Rozdiel spočíva najmä v tom, či sa sloboda prejavu uplatňuje iba vo vzťahu k bezprostrednému adresátovi vykonaného prejavu, alebo či sa sloboda prejavu uplatňuje prostredníctvom masmédií. Je evidentné, že skutočne účinnou sa sloboda prejavu stáva vtedy, keď sa jej sprostredkovateľom stanú masmédiá. Dokonca treba počítať aj s tým, že miera účinnosti sprostredkovaného prejavu je značne rozdielna v závislosti od toho,

či sa sloboda prejavu uplatňuje prostredníctvom printových alebo elektronických masmédií. S uplatnením slobody prejavu prostredníctvom masmédií je taktiež spojená otázka garantovania možnosti prístupu do masmédií a právom vysloviť svoj názor, s ktorým sa spája povinnosť masmédií vyslovený názor uverejniť. Na základe právnej úpravy Slovenskej republiky je toto právo a jemu zodpovedajúca povinnosť garantovaná právom na opravu, právom na odpoveď a právom na dodatočné oznámenie. Tieto práva priznáva tlačový zákon (zákon č. 167/2008 Z.z.), respektíve pri práve na opravu zákon o vysielaní a retransmisii (zákon č. 308/2000 Z.z.).[\[34\]](#)

Na druhej strane účelom práva na informácie je umožniť každému mať informácie o stave vecí verejných, pričom obsahom tohto práva je

- získavať informácie svojou vlastnou činnosťou,
- dostať informácie od druhej osoby, a to najmä z masmédií, ako aj
- dostať informácie od orgánu verejnej moci.[\[35\]](#)

Ustanovenie článku 26 Ústavy SR pripúšťa obmedzenie slobody prejavu a aj práva na informácie. V tejto súvislosti si treba uvedomiť, že možno hovoriť o **formálnych podmienkach** a o **materiálnych podmienkach** obmedzenia slobody prejavu a práva na informácie. **Formálnymi podmienkami** obmedzenia práv vyplývajúcich z článku 26 Ústavy SR sú podmienky upravené v osobitných zákonoch. Východiskom pre toto tvrdenie je ustanovenie článku 26 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorého „slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.“ Pojem „zákon“ ale neoznačuje jeden konkrétny zákon, ale neurčitý počet všeobecne záväzných právnych predpisov v sile zákona (Rozhodnutie ÚS SR PL. 15/1998).[\[36\]](#)

Aby obmedzenie slobody prejavu a práva na informácie bolo ústavne konformné musia byť splnené aj dve **materiálne podmienky**. Jednou z týchto podmienok je **požiadavka nevyhnutnosti prijatia obmedzenia**. Podľa Ústavného sudu SR „obmedzenie práv a slobôd je nevyhnutné, ak cieľ, ktorý sa obmedzením sleduje, nemožno dosiahnuť iným spôsobom“ (Rozhodnutie ÚS SR PL. 15/1998). Ďalšiu materiálnu podmienku v poradí tvoria **záujmy, ktoré sú natoľko dôležité, aby sa mohla obmedziť sloboda prejavu a právo na informácie**. V ustanovení článku 26 ods. 4 Ústavy SR sú tieto záujmy konkrétne vymenované. V podstate možno tieto záujmy zaradiť do piatich skupín dôvodov tvoriacich ústavný základ obmedzenia základných práv a slobôd. Sú nimi a) ochrana práv a slobôd iných, b) ochrana bezpečnosti štátu, c) ochrana verejného poriadku, d) ochrana verejného zdravia a e) ochrana mravnosti.

Súčasťou ustanovení článku 26 Ústavy SR je aj ústavná úprava, že „cenzúra sa zakazuje“. Konkrétne túto dikciu možno nájsť v odseku 3 tohto článku Ústavy SR. Je to vlastne špeciálne vyjadrenie ochrany slobody prejavu a práva na informácie. Napriek absencii legálnej definície cenzúry možno tento kontrolný mechanizmus slobody prejavu a práva na informácie definovať ako „kontrolu obsahu rozširovaných informácií, kontrolu informačných zdrojov, ako aj inštitucionalizáciu predkladacej povinnosti, povoľovacej povinnosti s možnosťou mocenského zákazu“. [\[37\]](#) Cenzúrou sa teda môže rozumieť každá činnosť, ktorej účelom je autoritatívnym spôsobom brániť uplatňovať slobodu prejavu

a právo na informácie. Cenzúra sa ústavným spôsobom zakazuje každému. Vztahuje sa tak na printové ako aj na elektronické masmédiá. Dôsledný zákaz cenzúry má zásadný význam vo verejnoprávných aj súkromnoprávných informačných médiách. Dokonca možno povedať, že vlastníci súkromných masmédií je zákazom cenzúry v podstate obmedzovaný v užívaní svojho vlastníckeho práva, a to tak, že na základe svojho vlastníckeho práva, prípadne spoluvlastníckeho práva, nie je oprávnený vyslovovať zákazy a príkazy, ktoré majú charakter cenzúry.

Pre úplnosť treba dodať, že právo na informácie Ústava SR zaručuje aj v iných ustanoveniach, ako v článku 26. Konkrétne možno v tejto súvislosti uviesť ustanovenie článku 34 ods. 1 Ústavy SR (právo rozširovať a prijímať informácie v rodnom jazyku), a ustanovenie článku 45 Ústavy SR (právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o následkoch narušenia tohto stavu).

Taktiež treba uviesť, že za určitých podmienok je možné v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas obmedziť taxatívne určené základné práva a slobody, a to v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu. Právny rámec pre takéto obmedzenia je upravený v článku 51 ods. 2 Ústavy SR. V súlade s touto ústavnou normou prijatý ústavný zákon č. 227/2002 Z.z. v znení neskorších ústavných zákonov, o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu tieto podmienky a rozsah obmedzení určuje. Konkrétne ide o tieto obmedzenia:

1. v čase vojny, vojnového stavu a výnimočného stavu

- obmedzenie práva slobodne vyhľadávať a rozširovať informácie bez ohľadu na hranice štátu a slobodu prejavu na verejnosti (článok 2 ods. 3 písm. i/, článok 3 ods. 3 písm. i/, článok 4 ods. 4 písm. j/),
- obmedzenie spočívajúce v podriadení vydávania tlače len na základe povolenia, v povolení cenzúry obsahu tlače, vysielania rozhlasu a televízie, v zabezpečení vstupu do tlače, vysielania rozhlasu a televízie za účelom odvysielania výziev a informácií pre obyvateľstvo (článok 2 ods. 3 písm. j/, článok 3 ods. 3 písm. j/, článok 4 ods. 4 písm. k/),

2. v čase núdzového stavu

- obmedzenie práva slobodne rozširovať informácie bez ohľadu na hranice štátu a slobodu prejavu na verejnosti (článok 5 ods. 3 písm. i/).

Záver

Problematika právnej úpravy informácií, vrátane ich ochrany právnymi prostriedkami, pracuje s viacerými základnými pojmami, medzi ktoré patrí aj samotný pojem „informácia“. Vykonaná analýza vymedzenia tohto pojmu preukázala, že dopracovať sa k pojmu, ktorý by jednoznačne vyjadroval obsah tohto slova nie je možné, a to aj napriek použitiu rôznych uznávaných postupov. Výsledkom tejto analýzy je len približné určenie, že pod pojmom informácia treba rozumieť správu alebo údaj, pričom spomínaná správa alebo údaj sa vyznačujú viacerými vlastnosťami. Patrí medzi ne najmä vlastnosť spočívajúca v znížení entropie a zvýšení informovanosti tak, že subjekt ktorému sú správa alebo údaj určené vie na ich základe uvažovať, robiť závery a konať. Na základe vykonanej analýzy pojmu „informácia“ možno taktiež urobiť záver, že pre právnu úpravu nakladania s informáciami nie je jednotná definícia tohto pojmu nevyhnutná. Čo sa týka ústavného rámca právnej úpravy nakladania

s informáciami, tento je síce pomerne zložitý, ale inak vhodne rozpracovaný a aj dostatočne zrozumiteľný. Podstatné je aj to, že relevantná ústavná úprava vzťahujúca sa na informácie je v súlade s požiadavkami nadnárodných právnych predpisov, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Použité pramene:

Claus, V. – Schwill, A.: Lexikón informatiky. Bratislava: SPN, 1991, ISBN 80-0800755-9.

Čič, M. a kol.: Komentár k Ústave Slovenskej republiky. Žilina: EUROKÓDEX, 2012, ISBN 978-80-89447-93-0, 827 s.

Čierna, M. a kol.: Nemecko-slovenský slovník, Bratislava: Obzor, 1993

Gründlerová, V., – Liščáková, I.: Francúzsko-slovenský a slovensko-francúzsky vreckový slovník, 1. vyd. – Trnava: Kniha spoločník, 1993

Kolektív.: Krátky slovník slovenského jazyka. – Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1989. ISBN 80-224-0003-3.

Kolektív.: Malý encyklopedický slovník A – Ž, Bratislava: Academia, 1972

Majtán, M. a kol.: Manažment. Bratislava: SPRINT 2, 2009, ISBN 978-8089393-07-7.

Mleziva, E.: Diktatura informací – jak s námi informace manipulují. Praha: Vydavatelství Aleš Čeněk s.r.o., 2004, ISBN: 80-86898-12-1

Oravec, J., Laca, V.: Príručka slovenského pravopisu. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo v Bratislave, 1972

Šimko, J. a kol.: Anglicko-slovenský slovník. Bratislava: SPN, 1991. – ISBN 80-900559-0-7.

Špaňár, J., Hrabovský, J.: Latinsko-slovenský a slovensko-latinský slovník. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo v Bratislave, 1983

Toman, P.: Teorie informace I (úvod pro ekonomy). Praha: Vysoká škola ekonomická v Prahe – fakulta informatiky a statistiky, 1993

Váňa, J.: Informačný manažment. Bratislava: Akadémia PZ v Bratislave, 2017, ISBN 978-80-8054-737-0, 287 s.

Váňa, J.: Informácie a ich ochrana. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 1999

Wiener, N.: Kybernetika a společnost. – Praha: ČSAV, 1983

Nález ÚS SR: sp. zn. I. ÚS 243/07,

Nález ÚS SR: sp. zn. III. ÚS 341/07

Poznámky pod čiarou

- [1] Tento príspevok je podporovaný Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV – 16-0521
- [2] Na tieto skutočnosti poukázal vo svojej judikatúre aj Ústavný súd Slovenskej republiky. Pozri napr. nález sp. zn. I. ÚS 243/07, nález sp. zn. III. ÚS 341/07 – pozn. autora
- [3] Váňa, J.: Informácie a ich ochrana. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 1999, s. 4
- [4] Špaňár, J., Hrabovský, J.: Latinsko-slovenský a slovensko-latinský slovník. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo v Bratislave, 1983 s. 304
- [5] Oravec, J., Laca, V.: Príručka slovenského pravopisu. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo v Bratislave, 1972 s. 262
- [6] Porovnaj Kolektív.: Malý encyklopedický slovník A – Ž, Bratislava: Academia, 1972, príslušné heslo.
- [7] Pozri Elektronický lexikón slovenského jazyka SLEX99, príslušné heslo.
- [8] pozri Kolektív.: Krátky slovník slovenského jazyka, Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1989, príslušné heslo.
- [9] Pozri Slobodná encyklopédia Wikipédia, príslušné heslo.
- [10] Porovnaj Rejman, L.: Slovník cizích slov, príslušné heslo.
- [11] Pozri Šimko, J. a kol.: Anglicko-slovenský slovník, Bratislava: SPN, 199, 1 príslušné heslo
- [12] Pozri Gründlerová, V., – Liščáková, I.: Francúzsko-slovenský a slovensko-francúzsky vreckový slovník, 1. vyd. Trnava: Kniha spoločník, 1993, príslušné heslo.
- [13] Porovnaj Čierna, M. a kol.: Nemecko-slovenský slovník, Bratislava: Obzor, 1993, príslušné heslo
- [14] Váňa, J.: Informačný manažment. Bratislava: A PZ v Bratislave, 2017, s. 12
- [15] Pozri Slobodná encyklopédia Wikipédia, heslo „teória informácií“
- [16] Claus, V. – Schwill, A.: Lexikón informatiky, Bratislava: SPN, 1991, príslušné heslo.
- [17] Wiener, N.: Kybernetika a spoločnosť. – Praha: ČSAV, 1983, s. 24
- [18] Majtán, M. a kol.: Manažment. Bratislava: SPRINT 2, 2009, s. 26.
- [19] Váňa, J.: Informačný manažment. Bratislava: Akadémia PZ v Bratislave, 2017, s.15
- [20] Mleziva, E.: Diktatura informácií – Jak s námi informace manipulují, s. 14.
- [21] Toman, P.: Teorie informace I (úvod pro ekonomy), s. 13.
- [22] Váňa, J.: Informácie a ich ochrana. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 1999, s. 9
- [23] Čič, M. a kol.: Komentár k Ústave Slovenskej republiky. Žilina: EUROKÓDEX 2012, s. 146 a 147
- [24] Rozhodnutie ESĽP Niemetz proti Nemecku, 16.12. 1992.

[25] Čič, M. a kol.: Komentár k Ústave Slovenskej republiky. Žilina: EUKÓDEX 2012, s.169

[26] Rozhodnutie ESĽP Huvig proti Francúzsku, 24. 4. 1990

[27] Čič, M. a kol.: Komentár k Ústave Slovenskej republiky. Žilina: EUKÓDEX 2012, s. 199

[28] Rozhodnutie ESĽP Castels proti Španielsku

[29] Rozhodnutie ESĽP Jakubowski proti Nemecku

[30] Rozhodnutie ESĽP Nilsen a Johnsen proti Nórsku

[31] Rozhodnutie ESĽP Castels proti Španielsku

[32] Rozhodnutie ESĽP K. proti Rakúsku (sťažnosť č. 47/1992/392/470).

[33] Nález ÚS SR II. ÚS 28/96

[34] Predmetom práva na odpoveď sú len skutkové tvrdenia, nikdy nie hodnotiaci úsudok. Alternatívou práva na odpoveď, práva na opravu alebo práva na dodatočné oznámenie je právo na primeranú peňažnú náhradu od 166 do 4980 Eur, pričom nárok tento nárok treba uplatniť na príslušnom súde – pozn. aut.

[35] Porovnaj Čič, M. a kol.: Komentár k Ústave Slovenskej republiky. Žilina: EUKÓDEX 2012, s. 201

[36] Formálne podmienky obmedzenia slobody prejavu a práva na informácie sú upravené **najmä** v tlačovom zákone č. 167/2008 Z.z, v zákone o digitálnom vysielaní č. 220/2007 Z.z., v zákone o vysielaní a retransmisii č. 308/2000 Z.z. a v zákone o Rozhlase a televízii Slovenska č. 532/2010 Z.z, v zákone o slobodnom prístupe k informáciám č. 211/2000 Z.z., v zákone o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánoch štátnej správy v SR č. 347/1990 Zb., v zákone o verejnom ochrancovi práv č. 564/2001 Z.z. – pozn. aut.

[37] Porovnaj Čič, M. a kol.: Komentár k Ústave Slovenskej republiky. Žilina: EUKÓDEX 2012, s. 200